

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра економічної теорії

06-04-16

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до семінарських занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

„ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ”

*для студентів спеціальності
8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"
денної форми навчання*

Затверджено методичною комісією за
спеціальністю 8.18010014 "Управ-
ління фінансово-економічною
безпекою"
„___” _____ 2014 р.,
протокол № _____

Рівне - 2014

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни "Теорія організації " для студентів спеціальності 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою" денної форми навчання / Д.В. Нікітенко. – Рівне: НУВГП, 2014. – 20 с.

Автор: **Нікітенко Дмитро Валерійович,**
кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск:

*Алейнікова О.В., доктор наук з державного управління, доцент,
завідувач кафедри економічної теорії*

Зміст

	Вступ	3
1.	Опис навчальної дисципліни	5
2.	Структура навчальної дисципліни	6
3.	Теми семінарських занять	7
4.	Методи контролю	7
	4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
	4.2. Критерії оцінювання	8
	4.3. Розподіл балів, які отримують студенти	8
5.	Плани семінарських занять	9
6.	Методичні вказівки до самостійної роботи	34
7.	Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента	36
8.	Перелік питань для самоконтролю (гарантованого рівня знань)...	42
9.	Рекомендована література	43
10.	Інформаційні ресурси	44

Вступ

Шановні студенти! Навчальна дисципліна "Теорія організації", до вивчення якої Ви приступаєте, є нормативною дисципліною навчального плану підготовки магістрів за спеціальністю 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою".

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх магістрів сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь у галузі управління організацією як складною відкритою системою.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів уявлення про ефективну організацію;
- вивчення факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, опанування сучасних технологій їх аналізу;
- набуття вміння, здійснювати розподіл повноважень та відповідальності між структурними ланками (підрозділами) організації, використовуючи установчі документи та типові управлінські технології;
- набуття досвіду створення організації на основі вивчення технологій організаційного проектування, оволодіння методиками інформаційного моделювання управлінських процесів та систем.

Дисципліна "Теорія організації" входить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін, які формують фахівців з управління фінансово-економічної безпеки. Вона дає основу для вивчення дисциплін "Теорія управління безпекою соціальних систем", "Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки", "Організація та управління інформаційно-аналітичним забезпеченням безпеки підприємства", "Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-економічної безпеки".

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- концепції, методології, підходи і критерії визначення, порівняння, обґрунтування альтернативних рішень та проєктів за умов обмеженості наявних ресурсів;
- сучасні технології інформаційно-аналітичної роботи в організації;
- ознайомитись з інструментами сучасного офісу;

уміти:

- володіти методикою та засобами інформаційного моделювання управлінських процесів та систем;
- характеризувати та аналізувати ступінь впливу факторів на діяльність організації;
- набути практичного досвіду організаційного проектування;
- набути навичок оцінювання ефективності діяльності персоналу та організації в цілому.

Пропоновані методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи допоможуть Вам краще зорієнтуватися у вивченні нормативного матеріалу, зосередитись на базових категоріях, поняттях, зекономити час на пошук навчальної літератури.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни <i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 1801 "Специфічні категорії"	нормативна
Модулів – 1		Рік підготовки
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ІНДЗ		Семестр
Загальна кількість годин – 108	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 СРС – 5		Лекції
		16 год.
		Семінарські
		14 год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Індивідуальне завдання - 6
		Вид контролю: залік

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Л	С	ІНД	СР
Змістовий модуль 1. Організація як соціотехнічна система					
Тема 1. Сутність та еволюція теорії організації	14	2	2	-	10
Тема 2. Організація як об'єкт управління	13	2	1	-	10
Тема 3. Організаційна діяльність	13	2	1	-	10
Тема 4. Організаційне проектування	14	2	2	-	10
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>	54	8	6	-	40
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні аспекти створення ефективної організації					
Тема 5. Організаційні форми управління	12	2	2	-	8
Тема 6. Система менеджменту організації	12	2	2	-	8
Тема 7. Управління організаційними процесами	12	2	2	-	8
Тема 8. Ефективність діяльності організації	18	2	2	6	8
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>	54	8	8	6	32
<i>Разом за модуль 1</i>	108	16	14	6	72
<i>Усього годин</i>	108	16	14	6	72

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та еволюція теорії організації	2
2	Організація як об'єкт управління та як процес	2
3	Організаційне проектування	2
4	Організаційні форми управління	2
5	Система менеджменту	2
6	Технології управління організацією	2
7	Ефективність діяльності організації	2
Усього годин:		14

4. Методи контролю

4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни складається з наступних заходів:

- вибіркове усне опитування студентів з питань, що розглядаються на семінарському занятті;
- розв'язок ситуаційних вправ;
- самостійно підготовлені реферативні виступи та повідомлення студентів за темою семінарського заняття;
- контрольна робота за змістовим модулем включає тестові питання (10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих), 1 теоретичне питання відкритої форми та 1 ситуаційна вправа (розрахункова задача).

4.2. Критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни "Теорія організації", є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на

практичних заняттях, результатів самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за наступними критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

4.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 1).

Результати навчання проставляються за двома шкалами (табл. 2). Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного контролю не менше 60 балів.

Таблиця 1

Шкала оцінювання студентів денної форми навчання

<i>Поточний контроль та самостійна робота</i>								Сума
Т 1	Т 2-3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	ІНДЗ	
10	10	10	10	10	10	10	30	100

Таблиця 2

Шкали оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100	"зараховано"
74-89	
60-73	
35-59	"незараховано" з можливістю повторного складання
1-34	"незараховано" з обов'язковим повторним курсом

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Семінарське заняття 1

Тема: Сутність та еволюція теорії організації

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
2. Еволюція теорії організації
3. Основоположні ідеї теорії організації
4. Сучасна теорія організації
5. Моделі теорії організації

Ключові терміни та поняття: об'єкт теорії організації, предмет теорії організації, метод теорії організації, функції теорії організації, дисциплінарний взаємозв'язок, еволюція та розвиток теорії організації, "науковий менеджмент", принципи організації Анрі Файоля, бюрократія Макса Вебера, "хоторнський ефект", теорії Х, Y Макгрегора, "модель смітника", ситуаційні теорії, класична модель, бюрократична модель, неокласична модель, інституційна модель, системна модель.

Контрольні запитання до теми

1. Назвіть об'єкт і предмет теорії організації.
2. Які методи пізнання використовує теорія організації? Коротко охарактеризуйте їх.
3. Які функції виконує теорія організації?
4. Назвіть основні напрями розвитку теорії організації. Які особливості властиві кожній науковій школі в розвитку теорії організації?
5. Що таке "цілеспрямовані" організації Ч. Бернарда?
6. Охарактеризуйте теорію Х-Y Д. Макгрегора.
7. Який зміст моделі "смітника" Р. Сайерта?
8. Охарактеризуйте напрями сучасної теорії організації.
9. Які основні положення класичної моделі теорії організації?
10. У чому полягає сутність неокласичної моделі теорії організації?
11. Назвіть характерні риси інституційної моделі теорії організації.
12. Визначте умови, які зумовили виникнення системної моделі теорії організації.

Питання для обговорення:

1. Назвіть основні етапи еволюції теорії організації. Яка між ними відмінність?
2. Охарактеризуйте принципи організації А. Файоля. Що таке "місток" Файоля?
3. Який зміст бюрократичного підходу М. Вебера? Які висновки дозволили зробити Е. Мейо результати проведення Хоторнських експериментів?

Рекомендована література: базова [1, с. 5-22; 3, с. 22-141]

Семінарське заняття 2

Тема: Організація як об'єкт управління та як процес

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Поняття та особливості організації
2. Закони функціонування і розвитку організації
3. Етапи розвитку організації
4. Організація як відкрита система
5. Внутрішнє середовище організаційної системи
6. Зовнішнє середовище організаційної системи
7. Класифікація організацій
8. Статика та динаміка організаційних систем

Ключові терміни та поняття: організація, закони статички, закони динаміки, закон синергії, етапи розвитку організації, система, емерджентність, структура, модель "7-8", внутрішнє середовище, зовнішнє середовище, статика, динаміка.

Контрольні запитання до теми

1. Назвіть загальні характеристики організацій.
2. Які є класифікації законів організації?
3. Розкрийте зміст основних законів функціонування і розвитку організацій.
4. Як формулюється закон синергії? Охарактеризуйте його зміст та назвіть основні показники ефекту синергії.
5. Сформулюйте закон розвитку організації.
6. У чому сутність часткових законів організації?
7. Назвіть специфічні закони організації та розкрийте їх зміст.
8. Сформулюйте закон соціальної гармонії.
9. Які особливості функціонування мають організації на кожному етапі власного розвитку?
10. Розкрийте властивості організації як системи.
11. Що таке внутрішнє середовище організації? Назвіть його елементи.
12. Охарактеризуйте теорію "діамант" Г. Лівітта.
13. Які внутрішні змінні виокремлюють в підході "7-8"?

14. Назвіть підсистеми внутрішнього середовища організації.
15. Які чинники зовнішнього середовища впливають на сучасну організацію?
16. Назвіть характеристики стану зовнішнього середовища організації.
17. Чи є взаємозв'язок між внутрішніми та зовнішніми чинниками організації?
18. Які типи організацій діють в Україні?
19. Назвіть основні види господарських товариств.
20. Дайте визначення статичного та динамічного станів організації.
21. Назвіть принципи статичного стану організації.
22. Охарактеризуйте принципи динамічного стану організації.
23. Що таке динамічна організація? Чим визначається динаміка розвитку організації?

Питання для обговорення:

1. Що є первинним: організація як система чи організація як процес?
2. Розкрийте особливості, переваги і недоліки господарського товариства як організаційно-правової форми господарювання.
3. Назвіть органи керівництва акціонерного товариства, розкрийте їх основні завдання і повноваження.
4. Вкажіть особливості, органи керівництва, переваги і недоліки діяльності товариства з обмеженою відповідальністю.
5. Чим характеризується статичний режим роботи організації? У яких випадках організацію можна розглядати як статичну?

Рекомендована література: базова [1, с. 22-67; 2, с. 5-26]

Семінарське заняття 3

Тема: Організаційне проектування

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Сутність організаційного проектування
2. Етапи організаційного проектування
3. Методи проектування організації
4. Чинники проектування організації
5. Методика розрахунку фінансових показників оцінки проектів: чисті дисконтовані грошові потоки, чиста теперішня вартість, рентабельність та внутрішня норма дохідності проекту, період окупності, річні ануїтетні витрати.

Ключові терміни та поняття: організаційне проектування, механістичний підхід, органістичний підхід, бюрократична модель, біхевіористична модель, декомпозиція робіт, передпроектні роботи, технічне проектування, робоче проектування, метод аналогій, експертний метод, метод структуризації цілей, метод організаційного моделювання, чинники проектування організації.

Контрольні запитання до теми

1. Що таке організаційне проектування?
2. Назвіть принципи, на яких має базуватись процес організаційного проектування.
3. У чому полягає системний підхід до організаційного проектування?
4. У чому полягає сутність механістичного підходу до проектування організаційних структур?
5. У чому полягає сутність органічного підходу до проектування організаційних структур?
6. Назвіть стадії процесу організаційного проектування та розкрийте їх зміст.
7. Назвіть та проаналізуйте основні методи організаційного проектування.
8. Назвіть ситуативні чинники проектування організації.
9. Які типи ситуацій можуть виникати у процесі проектування організації?

Питання для обговорення:

1. За яких умов можливе ефективне застосування механістичного та органістичного підходів до проектування організаційних структур?
2. Охарактеризуйте взаємозв'язок між стратегією організації та організаційним дизайном.

Рекомендована література: базова [1, с. 74-80; 2, с. 46-55]

Семінарське заняття 4

Тема: Організаційні форми управління

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Сутність організаційних форм управління
2. Процес формування організаційної структури
3. Типи організаційних структур управління
4. Показники ефективності організаційної структури управління
5. Причини і напрями вдосконалення організаційної структури управління

Ключові терміни та поняття: організаційна форма управління, організаційна структура підприємства, бюрократичні структури управління (лінійна, функціональна, лінійно-функціональна й дивізіональна), адаптивні структури управління (матрична, конгломератна), висока і плоска структура управління.

Контрольні запитання до теми

1. Розкрийте сутність і роль організаційної структури в системі управління підприємством.
2. Зробіть порівняльну характеристику бюрократичних і адаптивних структур управління.
3. Які особливості, сильні та слабкі сторони має лінійна структура управління?

4. У яких організаціях доцільно створювати функціональну структуру управління?

5. Охарактеризуйте особливості розподілу повноважень і відповідальності у дивізіональних структурах управління.

6. Розкрийте особливості функціонування, переваги і недоліки матричної структури управління.

7. Здійсніть порівняльну характеристику високої і плоскої організаційних структур управління.

8. Які вам відомі показники ефективності організаційної структури управління?

9. Назвіть основні напрями вдосконалення організаційної структури управління.

Рекомендована література: базова [2, с. 45-82]

Семінарське заняття 5

Тема: Система менеджменту організації

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Стратегічний менеджмент організації
2. Інноваційний менеджмент
3. Фінансовий менеджмент
4. Інвестиційний менеджмент
5. Кадровий менеджмент
6. Антикризовий менеджмент

Ключові терміни та поняття: стратегічне управління, дизайнерський підхід, підприємницький підхід, типи стратегій організації, інноваційні процеси, інкубатор, венчурні підприємства, фінансовий менеджмент, фінансовий аналіз, фінансове планування, фінансова стратегія, управління капіталом підприємства, оптимізація грошових потоків, інвестиційний менеджмент, інституціональний інвестор, стратегічний інвестор, портфельний інвестор, інвестиційна стратегія, ефективність інвестиційних проектів, кадровий менеджмент, кадрова політика (активна, пасивна, раціональна, авантюристична, авторитарна, демократична, відкрита, закрита, дискримінаційна, недискримінаційна), модель кадрової політики (американська, японська), криза, кризові явища, антикризовий менеджмент.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте основні наукові підходи до визначення сутності та змісту стратегічного менеджменту.
2. Опишіть організацію інноваційних процесів.
3. Наведіть класифікацію суб'єктів інноваційної політики.
4. Назвіть організаційні форми впровадження інновацій.

5. Розкрийте сутність фінансового менеджменту.
6. Назвіть основні види активів підприємства.
7. Визначте сутність поняття "інвестиційна діяльність".
8. Розкрийте зміст інвестиційної діяльності.
9. Наведіть класифікацію інвесторів.
10. Розкрийте зміст, цілі та роль кадрової політики в управлінні організацією.
11. Охарактеризуйте особливості основних типів кадрової політики організації.
12. Розкрийте взаємозв'язок кадрової політики і стратегії розвитку організації.
13. Викладіть сутність антикризового менеджменту.
14. Розкрийте сутність системи антикризового менеджменту.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте сутність венчурного бізнесу в інноваційному процесі.
2. Проблеми у сфері національної безпеки України на сучасному етапі.
3. Обґрунтуйте значення бізнес-плану як методу планування інвестиційної діяльності.

Рекомендована література: базова [2, с. 104-288]

Семінарське заняття 6

Тема: Управління організаційними процесами

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Особливості, принципи, види та методи сучасного планування
2. Сутність, принципи та класифікація управлінського контролю
3. Управління організаційними комунікаціями

Ключові терміни та поняття: планування, види планування, методи планування, контроль, види контролю, етапи контролю, методи контролю, комунікації, етапи комунікаційного процесу, кодування, шум, види комунікації, інформаційні мережі, нарада, ділові переговори, національні стилі комерційних переговорів, тактика проведення переговорів.

Контрольні запитання до теми

1. Розкрийте сутність, зміст і роль планування в управлінні організаціями.
2. Які види планування вам відомі?
3. Розкрийте зміст і особливості застосування основних методів планування.
4. Розкрийте зв'язок контролю з іншими функціями управління.
5. Які методи попереднього контролю ви знаєте?
6. Із яких основних етапів складається процес контролю?
7. Розкрийте сутність і роль організаційних комунікацій у процесі управління.
8. Які види комунікацій застосовуються в управлінні?
9. Які організаційні форми комунікацій вам відомі?
10. Наведіть тактичні прийоми, які застосовуються під час ділових переговорів.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте сутність і порядок розробки "дерева цілей" організації.
2. Розкрийте ваше ставлення до прихованого контролю в організації.
3. Наведіть рекомендації щодо здійснення ефективного контролю в організації.
4. Порівняйте методи позиційного торгу та принципових переговорів.
5. Наведіть відомі вам особливості національних стилів проведення переговорів.

Рекомендована література: базова [2, с. 288-347]

Семінарське заняття 7

Тема: Ефективність діяльності організації

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Поняття ефективності діяльності організації
2. Чинники ефективності організації
3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів
4. Оцінювання ефективності діяльності організації
5. Оцінювання ефективності організаційних систем

Ключові терміни та поняття: ефективність, чинники ефективності, економічна форма ефекту, соціальна форма ефекту організаційний ефект, коефіцієнт ефективності організаційної структури управління, коефіцієнт ланковості, коефіцієнт територіальної концентрації.

Контрольні запитання до теми

1. Дайте визначення поняттю "ефективність діяльності організації".
2. Коли організацію можна назвати ефективною?
3. Чи може економічно ефективна організація бути соціально ефективною?
4. Які чинники визначають ефективність організації?
5. Назвіть критерії організаційної ефективності та види ефектів.
6. Охарактеризуйте критерії оцінювання ефективності організаційних систем.
7. Які показники можуть використовуватися у процесі оцінювання ефективності організаційної структури?

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте алгоритм оцінювання ефективності діяльності організації.

Рекомендована література: базова [1, с. 114-121]

6. Методичні вказівки до самостійної роботи

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання студентом запланованих завдань під методичним керівництвом викладача. Вона є важливою складовою навчальної діяльності, що впливає на глибину та стійкість набутих знань і умінь, які допомагають творчо застосовувати їх у майбутній професійній діяльності. На самостійну роботу студентів денної форми з вивчення навчальної дисципліни "Теорія організації" виділяється 78 годин (або 72% від фонду часу, запланованого в робочій програмі дисципліни). У зв'язку з цим ряд питань теоретичного характеру студенти вивчають та виконують самостійно за базовою та додатковою літературою.

Розрізняють два основних напрямки самостійної роботи студентів:

- під контролем викладача;
- самостійна позааудиторна робота.

Самостійна робота під контролем викладача здійснюється в аудиторії. Основними її формами є контрольна робота, ділова гра, ситуаційна вправа.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає наступні види робіт:

- *роботи обов'язкового характеру*:

1) самостійне вивчення теоретичного (лекційного) матеріалу, підготовка до семінарських занять з навчальної дисципліни;

2) виконання домашніх завдань за темами семінарських занять;

3) підготовка до заходів поточного та підсумкового контролю;

- *роботи вибіркового характеру*:

1) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ);

2) виступ-презентація за обраною темою ІНДЗ;

3) написання есе на узгоджену з викладачем тему;

- *роботи стимулюючого характеру*:

1) участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни;

2) участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни.

Під час самостійної роботи з вивчення теоретичного матеріалу студентам передусім слід звернути увагу на нові поняття та позначення (аббревіатури) окремих понять. Для кращого засвоєння базових понять, позначень доцільно вести власний глосарій у робочому зошиті за кожною темою дисципліни. Перелік понять, які становлять обов'язковий мінімум, містяться у розділі "Перелік ключових термінів та понять з дисципліни "Теорія організації".

Картка оцінювання видів навчальної діяльності студентів з навчальної дисципліни "Теорія організації"

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Макс. кількість балів
ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИДИ ЗАВДАНЬ			
<i>Рівень засвоєння знань та активність роботи на семінарських заняттях</i>			
1. Підготовка до семінарських занять	за розкладом занять	Активна участь на семінарських заняттях	70
2. Підготовка та захист	за 2 тижні до початку	Оформлення та за-	30

індивідуального навчально-дослідного завдання	екзаменаційної сесії	хист ІНДЗ	
Разом балів за обов'язкові види завдань			100
<i>Виконання завдань для самостійного опрацювання у позааудиторний час</i>			
ВИБІРКОВІ ВИДИ ЗАВДАНЬ*			
1. Виступ-презентація за обраною темою ІНДЗ	за 1 тиждень до початку екзаменаційної сесії	Електронна версія мультимедійного супроводу	5
2. Написання есе	за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії	Захист результатів виконаних завдань	5
3. Розробка ситуаційних вправ	за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії	Умова та еталонний розв'язок ситуаційної вправи високого рівня складності	5
Разом балів за вибіркові види самостійної роботи студента			15
СТИМУЛЮЮЧІ ВИДИ ЗАВДАНЬ*			
1. Участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни	протягом семестру, в якому викладається дисципліна	Програма конференції	5
2. Участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни	протягом семестру, в якому викладається дисципліна	заявка, анкета учасника; диплом переможця	3 7
Разом балів за стимулюючі види самостійної роботи студента			15

* види навчальної діяльності, які надають студенту можливість добрати втрачені на поточному контролі бали, є необов'язковими.

7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента

7.1. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (навчальний проект)

Позааудиторна самостійна робота студента денної форми виконується у формі індивідуального завдання (навчального проекту) – форма організації навчання, що має за мету поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Для виконання навчального проекту необхідно обрати компанію/установу, на прикладі якої буде виконуватись дослідження її як особливого типу організації.

Розділи наукового проекту:

1. Дослідження сутності і базових характеристик обраної організації:
 - назва, організаційно-правова форма та реквізити обраної організації;
 - ознаки обраної організації;

функції обраної організації в суспільстві;
обрана організація та концепція "людських відносин";

- принципи обраної організації;
 - тип, вид та склад обраної організації;
2. Дослідження структури, межі та масштабів обраної організації:
- структура обраної організації;
 - опис моделі обраної організації;
 - проблема, для вирішення якої була створена обрана компанія/установа;
 - причина виникнення (місія) обраної компанії/ установи;
 - стратегічні цілі обраної компанії/ установи;
 - основні зв'язки обраної компанії/ установи з зовнішнім середовищем;
 - межа обраної організації;
 - технологічний та інституційний критерії визначення розміру обраної організації;
 - прояв закону композиції та пропорційності в обраній організації;
 - цільова картина (дерево цілей) обраної компанії/ установи;
3. Дослідження економічного та соціального контексту функціонування обраної організації:

- основні методи досягнення організаційних цілей та цілей співробітників обраної компанії/ установи;
- яким чином відслідковується досягнення задекларованих цілей?
- з допомогою яких механізмів забезпечується досягнення задекларованих цілей?
- чи не втрачені місія і стратегія, які генерувала обрана компанія/ установа?
- кредо обраної компанії/ установи, яке виражає її основні цінності;

4. Дослідження управління обраною організацією (поточне та стратегічне управління):

- застосування принципів створення та використання систем управління в обраній організації;
- оптимальність співвідношення структури та функцій в обраній компанії/ установі;
- наявність оригінальних підрозділів у структурі обраної компанії/ установи;
- співвідношення повноважень різних підрозділів між собою в обраній компанії/ установі;
- розподіл посадових обов'язків керівництва в обраній компанії/установі;
- особливості організаційних комунікацій в обраній організації;
- система організаційної культури в обраній організації;
- шлях інформаційних потоків в обраній компанії/ установі;
- приклади впровадження організаційних проектів у обраній організації;

5. Дослідження оцінки ефективності функціонування та розвитку обраної організації: продокористування

- чинні показники ефективності і результативності діяльності обраної організації;
- методи визначення економічної ефективності організацій, які застосовуються у обраній організації;
- оцінка управлінської ефективності обраної організації;
- уроки реструктуризації обраної організації.

Шкала оцінювання наукового проекту

Науковий проект		Захист	Разом
Підготовка	Оформлення		
0-15	0-5	0-10	0-30

7.2. Вимоги до підготовки презентації індивідуального навчально-дослідного завдання

Кожне індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студента може бути представлено на семінарському занятті у вигляді **виступу-презентації**.

Виступ-презентація є додатковим видом навчальної роботи студента, який готується у позааудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень. Виступ-презентація ІНДЗ, якщо інше не обумовлюється додатково, може проходити за загальною схемою.

Методика підготовки до презентації:

1. Обирається тема ІНДЗ, по якій буде готуватись виступ-презентація.
2. Визначаються мета завдання, основні задачі.
3. Надаються відповіді на запитання студентів викладачем.
4. Студент над підготовкою виступу-презентації починає працювати з моменту видачі завдання, продовжуючи роботу в позааудиторний час.
5. У період підготовки роботи викладач консультує студентів.
6. Презентація забезпечується такими необхідними технічними засобами, як ноутбук та мультимедійний проектор (за можливості).
7. Учасник презентації на власний розсуд обирає форму презентації, в разі необхідності готує роздатковий матеріал.

Загальні вимоги та схема проведення виступу-презентації:

1. Тривалість виступу – до 7 хвилин.
2. Певний час (3-5 хвилин) по закінченні презентації відводиться на запитання слухачів і відповіді на них виступаючого. Важливо, щоб цей процес не перетворився на довготривалі дебати.
3. Результати підсумовуються викладачем, оголошуються на наступному занятті з відповідними коментарями, в яких зазначаються сильні та слабкі сторони кожної презентації та заносяться у журнал академічної групи та електронний журнал у відповідних додаткових графах "ІНДЗ", "Виступ-презентація" (для електронного журналу обрати вид заняття "Інше").

Критерії та шкала оцінювання презентації*

№ з/п	Критерій	Кількість балів
1	Відповідність завданню та глибина розкриття теми	0-1
2	Презентабельність, темп, якість подання матеріалу	0-1
3	Логічність, чіткість, зрозумілість, цілісність	0-1
4	Аргументованість	0-1
5	Відповіді на запитання	0-1

* Перелік та оцінювання критеріїв можна варіювати.

7.3. Вимоги до написання та оформлення есе

Есе — вид творчої діяльності студента, який полягає у вільному викладенні думок із приводу тієї чи іншої теми, котрі мають ґрунтуватись на пройденому матеріалі, понятійно-категорійному апараті. Таким чином, з одного боку, есе — творча форма виразу думок, яка не є шаблоною, з іншого — дана форма виразу має ґрунтуватись на знаннях, здобутих під час лекцій, семінарів, практичних занять і також індивідуальної роботи студента.

Тематика есе

1. Маркетингова стратегія у контексті загальної стратегії підприємства.
2. Роль інновацій у забезпеченні життєдіяльності організації.
3. Організаційна розбудова підприємства у контексті його загальної стратегії.
4. Роль кадрової політики у реалізації стратегії розвитку підприємства.
5. Організаційна поведінка суб'єкта підприємництва у перехідний період.
6. Управління організаційними змінами в контексті вдосконалення внутрішнього середовища організації.
7. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.
8. Лідерство в управлінні організацією.
9. Конфлікти у системі управління та способи їх подолання.
10. Планування як складова управлінського циклу.
11. Основні аспекти оцінки ефективності проектів.
12. Напрями оптимізації організаційної структури управління.
13. Кадрове забезпечення організації: зміст та шляхи удосконалення.
14. Варіативність системи управління в контексті життєвого циклу організації.
15. Сучасні підходи до визначення поняття "топ-менеджер".

8. Перелік питань для самоконтролю (питання гарантованого рівня знань)

1. Роль та місце теорії організації в теорії та практиці менеджменту.
2. Класична організаційна теорія.
3. Теорія організаційної поведінки.
4. Теорія інститутів та інституційних змін.
5. Сучасна організаційна парадигма.
6. Основні положення теорії людських відносин.
7. Основні ідеї і положення тектології А. Богданова.
8. Економічні фактори, функціональні та структурні ознаки гнучкості організацій.
9. Органістичні та механістичні організації.
10. Керівництво вищої управлінської ланки: сутність та обов'язки.
11. Модель внутрішніх змінних організації: місія, цілі, технологія, структура, завдання, люди, ресурси.
12. Матриця SWOT-аналізу для визначення ринкових можливостей та загроз, сильних та слабких сторін організації.
13. SNN-підхід до аналізу внутрішніх ресурсів (сильна, нейтральна, слабка позиції).
14. PEST-аналіз як інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища.
15. Процес адаптації до невизначеного навколишнього середовища.
16. Диференціація і інтеграція в організаційному проектуванні.
17. Поняття життєвого циклу проекту.
18. Масштаби організації і бюрократія.
19. Передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційні фази проектного циклу.
20. Зміст, методика розрахунку основних фінансових показників ефективності оцінювання проектів.
21. Поняття, види та класифікація організацій.
22. Інтеграція підприємств: корпоративні організації, фінансово-промислові групи, транснаціональні компанії, міжнародні спільні підприємства.
23. Міжорганізаційні форми бізнесу: концерн, синдикат, конгломерат, консорціум та картель, їх види, трест.
24. Життєвий цикл організації. Стадії розвитку організації.
25. Проведення координаційних заходів за участю керівництва.
26. Адаптивні організаційні структури: програмно-цільова, матрична, мережна.
27. Критерії ефективності діяльності організації.
28. Організаційна ефективність: сутність та показники.
29. Традиційні підходи до визначення організаційної ефективності.
30. Сучасні підходи до організаційної ефективності.

9. Рекомендована література

Базова:

1. Монастирський Г.Л. Теорія організації: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008 – 319с.
2. Сладкевич В.П. Сучасний менеджмент організації: Навч.посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.П. Сладкевич, А.Д. Чернявський. – К.: МАУП, 2007. – 488 с.
3. Теорія управління в органах внутрішніх справ: Навчальний посібник / За ред. В.А. Ліпкана. – К.: КНТ, 2007. – 884 с.

Додаткова:

1. Ансофф И. Планирование будущего корпорации: Пер. сангл. – М.: Прогресс, 1985.
2. Ансофф И. Стратегическое управление. – М.: Зкономика, 1989.
3. Бодди Д., Пайтон Р. Основы менеджмента / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 1999. – 816 с.
4. Латфуллин Г.Р., Райченко А.В. Теория организации. – СПб.: Питер, 2003. – 400 с.
5. Мильнер Б.З. Теория организаций: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 558 с.
6. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2001. – 512 с.
7. Парахина В.Н., Федоренко Т.М. Теория организаций: Учеб. пособие. – М.: КНОРУС, 2006. – 296 с.
8. Подлесных В.И. Теория организаций: Учебник. – СПб.: Изд. дом «Бизнес-пресса», 2006. – 336 с.
9. Рогожин С.В., Рогожина Т.В. Теория организаций: Учеб. пособие. – М.: Изд-во «Екзамен», 2003. – 320 с.
10. Франчук В.И. Основы современной теории организаций. – М.: Ин-т организационных систем, 1995.
11. Янг С. Системное управление организацией. – М.: Дело, 1992.

10. Інформаційні джерела

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Приходька, 75, навчальний корпус №2.
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел. 22-70-63.
3. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Веб-сторінка кафедри економічної теорії: <http://www.nuwm.rv.ua/navchaljno-naukovi-instituti/ekonomiko-pravovij/ekonomichnoji-teoriji>